

FOCUS NR. 75

Digitale transitie: zijn de Brusselse ondernemingen klaar voor 2030?

ROGER KALENGA-MPALA

Een digitale transitie vertegenwoordigt voor vele ondernemingen een hele uitdaging. De Europese Commissie is zich bewust van die uitdaging en heeft voor 2030 ambitieuze doelstellingen vastgelegd in het kader van haar actieprogramma voor het *Digital Decade* (digitale decennium). Waar situeren de Brusselse ondernemingen zich ten opzichte van die doelstellingen? Zijn ze allemaal klaar om een versnelling hoger te schakelen door geavanceerde digitale technologieën zoals artificiële intelligentie te gaan gebruiken? Deze Focus biedt een overzicht van het gebruik van digitale technologieën door Brusselse ondernemingen en steunt daarvoor op de resultaten van de Statbel-enquête over het gebruik van ICT en e-commerce in ondernemingen.

Inleiding

De afgelopen jaren is het gebruik van digitale technologieën doorgedrongen tot alle domeinen van de samenleving. De digitale transitie schakelde overigens al naar een hogere versnelling tijdens de COVID-19-pandemie met als doel de continuïteit van de activiteiten te verzekeren. Vandaag zijn digitale technologieën alomtegenwoordig en behoren ondernemingen tot de belangrijkste gebruikers ervan.

Digitale technologieën bieden immers vele mogelijkheden voor ondernemingen. Dankzij internet en cloud computing kunnen ondernemingen bijvoorbeeld in realtime samenwerken met hun teams in het buitenland, documenten delen en toegang hebben tot beheertools vanaf eender welk verbonden apparaat. Ze organiseren vergaderingen op afstand, via MS Teams, Zoom enzovoort. Aan de commerciële kant kunnen ze hun producten

zowel op hun eigen websites als op e-commerceplatformen verkopen en zo nieuwe klanten bereiken. Met artificiële intelligentie (AI) worden de mogelijkheden nog groter: AI kan binnen enkele seconden nieuwe content genereren, workflows automatiseren of gegevens op grote schaal analyseren met behulp van machine learning. Aldus vervullen digitale technologieën een essentiële rol in de activiteiten van ondernemingen. Ze verbeteren de productiviteit, verlagen de kosten, wijzigen de beheer- en productieprocessen op ingrijpende wijze of versnellen de innovatie. Zo worden ze een strategische hefboom voor het concurrentievermogen (OESO, 2024).

De digitale transformatie brengt echter ook grote uitdagingen met zich mee op het vlak van digitale veiligheid, milieuduurzaamheid (energieverbruik) en de kwaliteit en relevantie van de gegenereerde gegevens en informatie. De risico's inzake veiligheid van de informatiesystemen blijven groot en vereisen waakzaamheid.

De digitale transformatie staat hoog op de Europese politieke agenda. De Europese Commissie heeft er overigens een van haar prioriteiten van gemaakt en heeft een actieprogramma aangenomen dat de naam “het digitale decennium 2030” heeft gekregen. De digitalisering van de ondernemingen is een van de pijlers van dit programma. Die pijler omvat een reeks concrete doelstellingen om ondernemingen ertoe aan te zetten digitale technologieën te integreren in al hun activiteiten (→ [kader 1](#)). De uitdaging is cruciaal voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), die worden aangemoedigd om deze technologieën zo breed mogelijk toe te passen teneinde hun beheer te optimaliseren, hun commerciële activiteiten te verbeteren of de interactie met hun klanten te versterken.

1. Europese doelstellingen voor het digitale decennium 2030 met betrekking tot ondernemingen

- **Gebruik van digitale technologieën:** Meer dan 90% van de kleine en middelgrote ondernemingen zouden tegen 2030 ten minste een basisniveau van digitale intensiteit moeten bereiken, wat betekent dat ze ten minste 4 digitale technologieën gebruiken (→ [kader 3](#)).
- **Aanname van de meest geavanceerde digitale technologieën:** 75% van de ondernemingen zou tegen 2030 diensten van cloud computing moeten gebruiken, gegevensanalyses moeten maken of technologieën van artificiële intelligentie (AI) moeten gebruiken.

Om de doelstellingen van het Europese programma voor het digitale decennium 2030 te bereiken, hebben België en zijn deelstaten waaronder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een stappenplan (*roadmap*) opgesteld. Dit document beschrijft de operationele maatregelen om de digitale transformatie van de ondernemingen te ondersteunen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet meer bepaald in programma's om de digitalisering van activiteiten en de verbetering van IT-beveiliging voor kmo's te financieren. Het ondersteunt ook de optimalisatie of ontwikkeling van websites en e-commerceplatformen van kleine ondernemingen. Daarnaast worden er projectoproepen gelanceerd om Brusselse kmo's te begeleiden in hun proces van digitalisering en om de digitale transitie van de Brusselse economie te verzekeren door digitale projecten met een positieve sociale en milieu-impact te ondersteunen².

Deze Focus biedt een overzicht van het gebruik van digitale technologieën door Brusselse ondernemingen met 10 of meer werknemers. De publicatie steunt op de resultaten van de Statbel-enquête naar het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) en e-commerce bij ondernemingen³. Deze analyse wordt in het kader geplaatst van de Europese doelstellingen voor het digitale decennium 2030, aangaande de digitalisering van de ondernemingen. Eerst maakt deze Focus een analyse van de mate waarin Brusselse ondernemingen gebruik maken van digitale technologieën, aan de hand van de indicator 'digitale intensiteit'. Vervolgens wordt er gekeken naar de toepassing van de meest geavanceerde digitale technologieën; daarbij wordt de klemtoon vooral gelegd op het gebruik van AI-technologieën.

Hoe wordt het gebruik van digitale technologieën door ondernemingen gemeten?

Het gebruik van digitale technologieën door ondernemingen wordt gemeten aan de hand van de **digitale intensiteit**. Deze indicator beoordeelt de mate waarin digitale technologieën geïntegreerd zijn in de activiteiten van ondernemingen, op basis van vragen uit de enquête over het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen (→ [kader 2](#)).

2. Enquête naar het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen

De **enquête naar het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen** is een jaarlijkse enquête van Statbel, het Belgische statistiekbureau. Het belangrijkste doel is om de evolutie te volgen van de digitale technologieën die ondernemingen in België gebruiken. Deze enquête krijgt een subsidie van Eurostat, het Bureau voor de Statistiek van de Europese Unie, waardoor de statistieken op Europees niveau kunnen worden vergeleken. De statistieken van deze enquête zijn ook essentieel om het beleid met betrekking tot de digitale economie en samenleving uit te werken en te beoordelen. Zo dienen ze om de vorderingen te meten en te volgen die de Europese landen maken in het kader van het actieprogramma voor het digitale decennium 2030.

Deze enquête heeft betrekking op **ondernemingen met 2 en meer werknemers** die actief zijn in de volgende sectoren: industrie, productie en distributie van elektriciteit, gas en water, bouwnijverheid, handel, vervoer en opslag, verschaffen van accommodatie en maaltijden, informatie en communicatie, exploitatie van en handel in onroerend goed, vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten, administratieve en ondersteunende diensten.

De analyse-eenheid is de **onderneming in statistische zin**, d.w.z. een organisatie die goederen en diensten produceert en autonoom is in de economische besluitvorming, in overeenstemming met Europese Verordening (EU) 2019/2152 die sinds 2021 van kracht is. De ondervraagde ondernemingen zijn geselecteerd uit het DBRIS-register van Statbel.

In het kader van deze Focus worden enkel de **ondernemingen met 10 en meer werknemers** geanalyseerd. Deze keuze laat toe om de resultaten rechtstreeks te koppelen aan de doelstellingen van het Europese programma voor het digitale decennium 2030, die specifiek betrekking hebben op deze categorie van ondernemingen.

De steekproef voor de enquête 2024 omvat **2.874 ondernemingen met 10 en meer werknemers in België**, waarvan er **689 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gevestigd**.

De berekening van de digitale intensiteit is gebaseerd op het aantal digitale technologieën die een onderneming gebruikt uit een lijst van 12 technologieën die in het kader van de enquête zijn geselecteerd (→ [kader 3](#)). Een onderneming die ten minste 4

van de 12 digitale technologieën gebruikt, is een onderneming met minstens een basisniveau van digitale intensiteit.

3. Berekening van de digitale intensiteit van de ondernemingen

De digitale intensiteit wordt bepaald op basis van de scores die aan ondernemingen worden toegekend in functie van het aantal digitale technologieën die ze intern gebruiken. Deze score wordt vastgesteld aan de hand van 12 criteria die zijn gedefinieerd op basis van vragen uit de enquête over het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen. In het kader van de enquête 2024 worden de volgende **12 criteria** in aanmerking genomen om de digitale intensiteit te berekenen:

- › Internettoegang voor beroepsdoeleinden door meer dan 50% van de werknemers;
- › Contractuele maximale downloadsnelheid van de vaste internetverbinding minimaal gelijk aan 30 megabit per seconde;
- › Online verkoop goed voor ten minste 1% van de omzet;
- › Verkoop op websites goed voor meer dan 1% van de omzet en verkoop op websites of apps voor verkoop aan particulieren (B2C) goed voor meer dan 10% van de verkopen op websites;
- › Terbeschikkingstelling van documenten over ICT-beveiligingsmaatregelen, -praktijken en -procedures;
- › De werknemers bewust maken van hun verplichtingen op het gebied van ICT-beveiliging;
- › Gebruik van ten minste 3 ICT-beveiligingsmaatregelen;
- › Opleidingen voor het personeel om ICT-competenties te ontwikkelen;
- › Tewerkstelling van ICT-specialisten;
- › Gebruik van ten minste één technologie op het gebied van artificiële intelligentie (AI);
- › Toegang op afstand door de werknemers tot het e-mailsysteem, de documenten of apps van de onderneming;
- › Organisatie van vergaderingen op afstand via het internet.

Voor elk criterium waaraan wordt voldaan, krijgt de onderneming 1 punt. De score die aan een onderneming wordt toegekend, kan dus variëren van 0 tot en met 12.

Het niveau van digitale intensiteit van ondernemingen wordt bepaald aan de hand van de toegekende scores:

- › Ondernemingen met een score van 0 tot en met 3 hebben een **zeer laag niveau van digitale intensiteit**;
- › Ondernemingen met een score van 4 tot en met 6 hebben een **laag niveau van digitale intensiteit**;
- › Ondernemingen met een score van 7 tot en met 9 hebben een **hoog niveau van digitale intensiteit**;
- › Ondernemingen met een score van 10 tot en met 12 hebben een **zeer hoog niveau van digitale intensiteit**;
- › Ondernemingen met een score van 4 tot en met 12 hebben **ten minste een basisniveau van digitale intensiteit**.

De lijst van 12 criteria over het gebruik van digitale technologieën wordt elk jaar aangepast op basis van de vragenlijst van de enquête. Daardoor zijn de resultaten inzake digitale intensiteit van de ondernemingen niet vergelijkbaar op jaarbasis. Ze laten wel toe om de situatie van een land te beoordelen ten opzichte van de doelstelling van het programma van het *digitale decennium 2030*. De digitale basisintensiteit van kmo's is immers een van de belangrijkste prestatie-indicatoren van dit programmae (→ kader 1).

Bijna 9 van de 10 Brusselse ondernemingen gebruiken ten minste 4 digitale technologieën

In 2024 bezit 87% van de Brusselse ondernemingen met 10 of meer werknemers ten minste een basisniveau van digitale intensiteit (**1**). Dit betekent dat **bijna 9 van de 10 Brusselse ondernemingen ten minste 4 digitale technologieën gebruiken** van de 12 digitale technologieën die werden geïdentificeerd in het kader van de enquête 2024 (→ kader 3). In België hebben iets minder ondernemingen ten minste een basisniveau van digitale intensiteit (84%, of 3 procentpunten minder dan ondernemingen in het Brussels Gewest). De technologieën die deze ondernemingen het meest gebruiken, hebben betrekking op internettoegang voor beroepsdoeleinden, snelle verbindingssnelheden, toegang op afstand tot de interne middelen of het nemen van ICT-beveiligingsmaatregelen.

Brusselse ondernemingen gebruiken bovendien meer digitale technologieën dan het gemiddelde van de ondernemingen in België. In 2024 had 19% van de Brusselse ondernemingen een zeer hoog niveau van digitale intensiteit, tegenover 15% van de ondernemingen in België. Ondernemingen met het hoogste niveau van digitale intensiteit gebruiken tussen 9 en 12 technologieën. De kans is groter dat ze hun producten online verkopen, ICT-specialisten in dienst hebben of minstens een van de AI-technologieën gebruiken.

Er zijn meer grote ondernemingen die gebruik maken van digitale technologieën in vergelijking met kleine ondernemingen. In 2024 heeft 99% van de grote ondernemingen in Brussel minstens een basisniveau van digitale intensiteit, tegenover respectievelijk 94% en 85% van de middelgrote en kleine ondernemingen in Brussel (**1**). De situatie is vergelijkbaar voor België. Desondanks blijft het gebruik van digitale technologieën wijdverspreid onder kleine en middelgrote ondernemingen in Brussel, daar de gebruikspercentages zeer hoog zijn.

1 VERDELING VAN DE DIGITALE INTENSITEIT VAN DE ONDERNEMINGEN (MET 10 WERKNEMERS EN MEER) NAAR NIVEAU EN GROOTTEKLASSE, BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST EN BELGIË, 2024 (%)

Bron: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen)

Noot: Ten minste een basisniveau hergroepeert lage, hoge en zeer hoge niveaus van digitale intensiteit.

Grote ondernemingen vallen ook op door een zeer hoog niveau van digitale intensiteit. 69% van de grote ondernemingen in Brussel gebruikt tussen 10 en 12 digitale technologieën, tegenover respectievelijk 12% en 37% van de kleine en middelgrote ondernemingen in Brussel (1). **De grootte van een onderneming speelt dus een doorslaggevende rol in het bredere en meer gediversifieerde gebruik van digitale technologieën.** In vergelijking met kmo's beschikken grote ondernemingen over meer capaciteit en middelen om deze technologieën in hun activiteiten te integreren. Vaak hebben ze geïntegreerde IT-diensten en kunnen ze meer profiteren van schaalvoordelen. Wat betreft de tewerkstelling van ICT-specialisten stellen volgens de enquête 2024 bijvoorbeeld 7 op 8 grote Brusselse ondernemingen dergelijke specialisten te werk tegenover 1 op 3 Brusselse kmo's. Op het vlak van ICT-opleidingen organiseren 4 op 5 grote Brusselse ondernemingen opleidingen om de ICT-vaardigheden van hun personeel te ontwikkelen, tegenover 1 op 3 kmo's in Brussel.

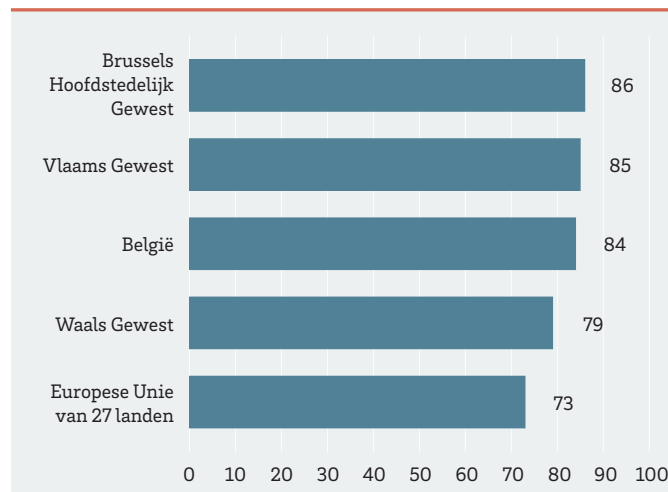
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt heel dicht in de buurt van de doelstelling van 90% van de kmo's met een digitale basisintensiteit

Een van de Europese doelstellingen voor het *digitale decennium* 2030 houdt in dat meer dan 90% van de kleine en middelgrote ondernemingen* ten minste een basisniveau van digitale intensiteit bereikt tegen 2030. In 2024 heeft 86% van de Brusselse kmo's met 10 tot 249 werknemers ten minste een basisniveau

van digitale intensiteit, wat 4 procentpunten lager is dan de doelstelling (2).

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komt in de buurt van de Europese doelstelling volgens dewelke meer dan 90% van de kmo's ten minste een basisniveau van digitale intensiteit zou moeten hebben in 2030. De situatie is min of meer dezelfde in het Vlaams Gewest (85%). De resultaten van het Waals Gewest zijn lager dan die van de andere twee gewesten (79%). In België heeft 84% van de kmo's ten minste een basisniveau van digitale intensiteit. Het Belgische aandeel ligt beduidend hoger dan het gemiddelde voor de Europese Unie van 27 landen (73%).

2 AANDEEL KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN (10 - 249 WERKNEMERS) MET TEN MINSTE EEN BASISNIVEAU VAN DIGITALE INTENSITEIT, 2024 (%)

Bronnen: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen), Eurostat

De productie en distributie van elektriciteit, gas en water evenals informatie en communicatie zijn de bedrijfstakken die het meest gebruik maken van digitale technologieën

Het gebruik van digitale technologieën hangt in grote mate af van de economische activiteiten van de ondernemingen. De aard van de activiteiten bepaalt de noodzaak om digitale hulpmiddelen of oplossingen te gebruiken. In 2024 bezitten alle Brusselse ondernemingen (met 10 of meer werknemers) in de volgende bedrijfstakken ten minste een basisniveau van digitale intensiteit: productie en distributie van elektriciteit, gas, water, informatie en communicatie, exploitatie van en handel in onroerend goed evenals vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (**3**).

Bovendien heeft 95% van de Brusselse ondernemingen in de bedrijfstak informatie en communicatie een hoog of zelfs zeer hoog niveau van digitale intensiteit. Sterker nog, 81% van de Brusselse ondernemingen in de bedrijfstak productie en distributie van elektriciteit, gas en water heeft een zeer hoog niveau van digitale intensiteit. De ondernemingen in deze bedrijfstakken maken ook het vaakst gebruik van digitale technologieën waaronder AI. Ze stellen ook vele ICT-specialisten te werk voor hun informatiesystemen of IT-apps.

Omgekeerd hebben relatief minder Brusselse ondernemingen in de bedrijfstakken verschaffen van accommodatie en maaltijden evenals vervoer en opslag ten minste een basisniveau van digitale intensiteit, met percentages tot 70% (**3**). In deze bedrijfstakken heeft slechts 1 op de 10 ondernemingen een zeer hoog niveau van digitale intensiteit.

2 op de 3 ondernemingen in Brussel gebruiken de cloud, gegevensanalyse of AI.

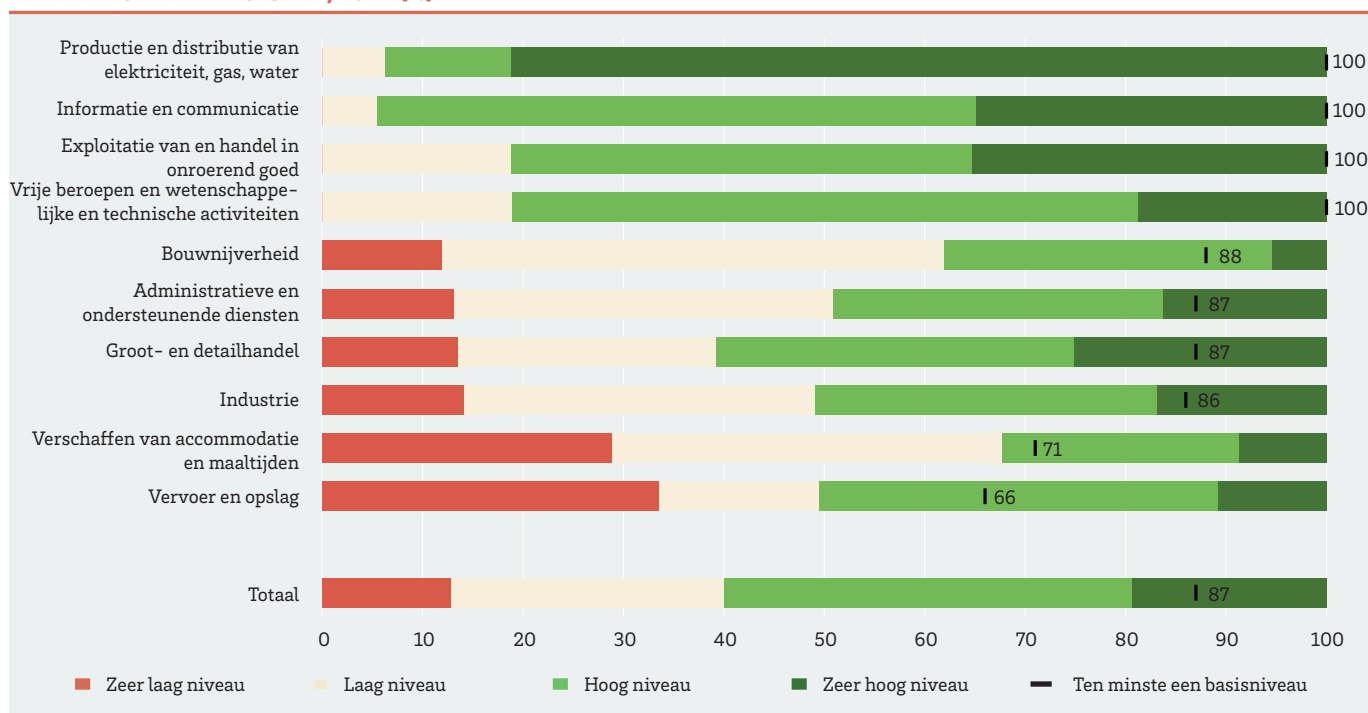
Om te slagen in hun digitale transformatie is het essentieel dat ondernemingen de meest geavanceerde digitale technologieën snel beginnen te gebruiken, zoals artificiële intelligentie (AI), cloud computing-diensten en data-analyse⁵ (→ **Glossarium**). Deze innovatieve digitale hulpmiddelen maken productiviteitswinsten mogelijk die de groei op lange termijn ondersteunen (OESO, 2024):

- › Het gebruik van IT-diensten in de cloud (cloud computing) biedt vele diensten zoals softwareapplicaties, database hosting of bestandsopslag.
- › De analyse van gegevens (uitgevoerd door medewerkers of externe dienstverleners) afkomstig van verschillende bronnen maakt de extractie mogelijk van modellen, trends en relevante informatie op basis waarvan betere beslissingen kunnen worden genomen.
- › AI kan dan weer worden gebruikt om nieuwe inhoud te genereren (tekst, afbeeldingen, audio en video), verschillende workflows te automatiseren en de fysieke circulatie van machines uit te voeren door middel van autonome beslissingen.

De Europese Commissie heeft overigens van de invoering van deze technologieën een prioritaire doelstelling gemaakt voor de digitalisering van ondernemingen in het kader van haar programma voor het *digitale decennium 2030*. Tegen 2030 moet 75% van de ondernemingen deze technologieën gebruiken.

In 2023⁶ **kochten 67% van de Brusselse ondernemingen met 10 en meer werknemers die diensten van cloud computing, maakten gegevensanalyses of gebruikten ten minste een van de AI-technologieën (**4**)**. Hoewel er nog veel ruimte is voor verbetering ten opzichte van de Europese doelstelling, is de situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bemoedigend.

3 VERDELING VAN DE DIGITALE INTENSITEIT VAN BRUSSELSE ONDERNEMINGEN (MET 10 WERKNEMERS EN MEER) NAAR NIVEAU EN BEDRIJFSTAK, 2024 (%)

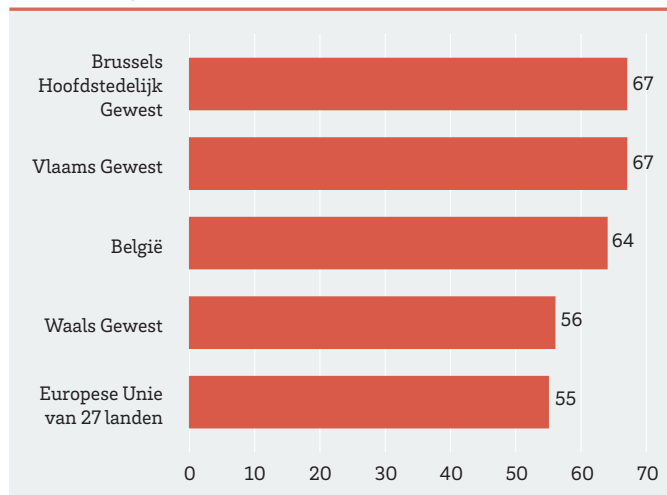

Bron: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen)

Noot: Ten minste een basisniveau hergroepeert lage, hoge en zeer hoge niveaus van digitale intensiteit.

In het Vlaams Gewest maakt ook 67% van de ondernemingen gebruik van deze technologieën. In het Waals Gewest zijn er echter minder ondernemingen die de meest geavanceerde digitale technologieën gebruiken (56%). In België is het aandeel van de ondernemingen die deze technologieën gebruiken, gelijk aan 64%, tegenover een gemiddelde van 55% in de Europese Unie van 27 landen.

4 AANDEEL ONDERNEMINGEN (MET 10 WERKNEMERS EN MEER) DAT CLOUD COMPUTING-DIENSTEN AANSCHAFT, DATA-ANALYSES UITVOERT OF AI-TECHNOLOGIEËN GEBRUIKT, 2023 (%)

Bronnen: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen), Eurostat

1 op de 3 Brusselse ondernemingen gebruikt ten minste één AI-technologie

Artificiële intelligentie verandert productieprocessen en de manier waarop ondernemingen werken ingrijpend (OESO, 2024). De toepassing van AI-technologieën brengt ook aanzienlijke uitdagingen met zich mee op het vlak van veiligheid, aansprakelijkheid en vertrouwen, die volgens de OESO in goede banen moeten worden geleid. De enquête van 2024 onderscheidt de volgende AI-technologieën:

- › textmining,
- › spraakherkenning,

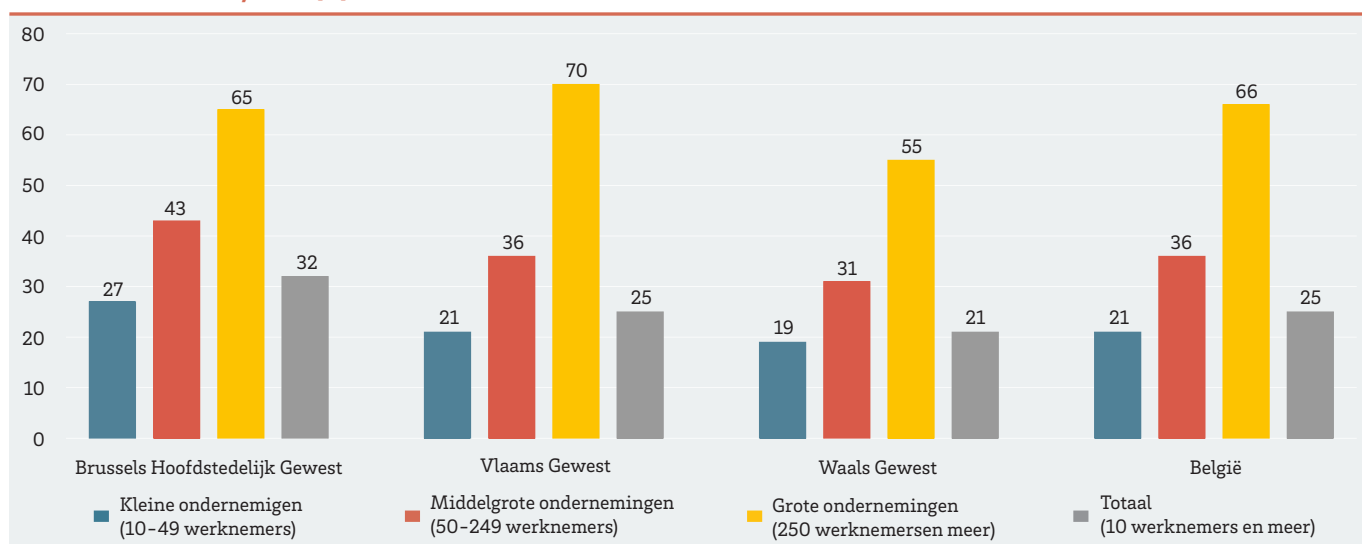
- › natuurlijke taalgeneratie of spraaksynthese,
- › beeldherkenning en -verwerking,
- › machinaal leren voor gegevensanalyse,
- › automatisering van de roboticaprocessen,
- › fysiek verkeer van machines via autonome beslissingen op basis van observatie van de omgeving.

In 2024 gebruikt **32% van de Brusselse ondernemingen met 10 of meer werknemers ten minste een van deze AI-technologieën** (5). Van de Brusselse ondernemingen die deze technologieën gebruiken, doet ongeveer 1 op 3 dat om hun administratie- of beheerprocessen te organiseren, de veiligheid van hun ICT-systemen te beheren, hun boekhouding te doen, financieel beheer of controle uit te voeren en hun innovatieactiviteiten te stimuleren⁷. Overigens zijn er relatief gezien meer Brusselse ondernemingen die deze technologieën gebruiken dan ondernemingen in het Vlaams Gewest (25%) en het Waals Gewest (21%). De ingebruikname van AI-technologieën in België en de rest van de Europese Unie is echter nog ver verwijderd van de Europese doelstelling van 75%.

Grote ondernemingen zijn eerder geneigd om AI-technologieën te gebruiken dan kleine en middelgrote ondernemingen. In 2024 gebruikt 65% van de grote Brusselse ondernemingen ten minste een van de AI-technologieën, tegenover 43% van de middelgrote ondernemingen en 27% van de kleine ondernemingen in Brussel (5). De situatie is in grote lijnen vergelijkbaar in de andere twee gewesten van het land. **De grootte van een onderneming blijft een bepalende factor voor het gebruik van AI-technologieën.** Volgens de OESO (2024) kan dit verband houden met de kostenstructuur van ondernemingen en met schaalvoordelen. Ook het gebrek aan financiering en de toegang tot relevante gegevens en adequate infrastructuur zijn factoren die de verschillen tussen grote en kleine ondernemingen kunnen verklaren wat betreft de ingebruikname van AI-technologieën. Bovendien is het ontbreken van de nodige expertise binnen de onderneming een obstakel voor het gebruik van deze technologieën, zo blijkt uit de enquête van 2024.

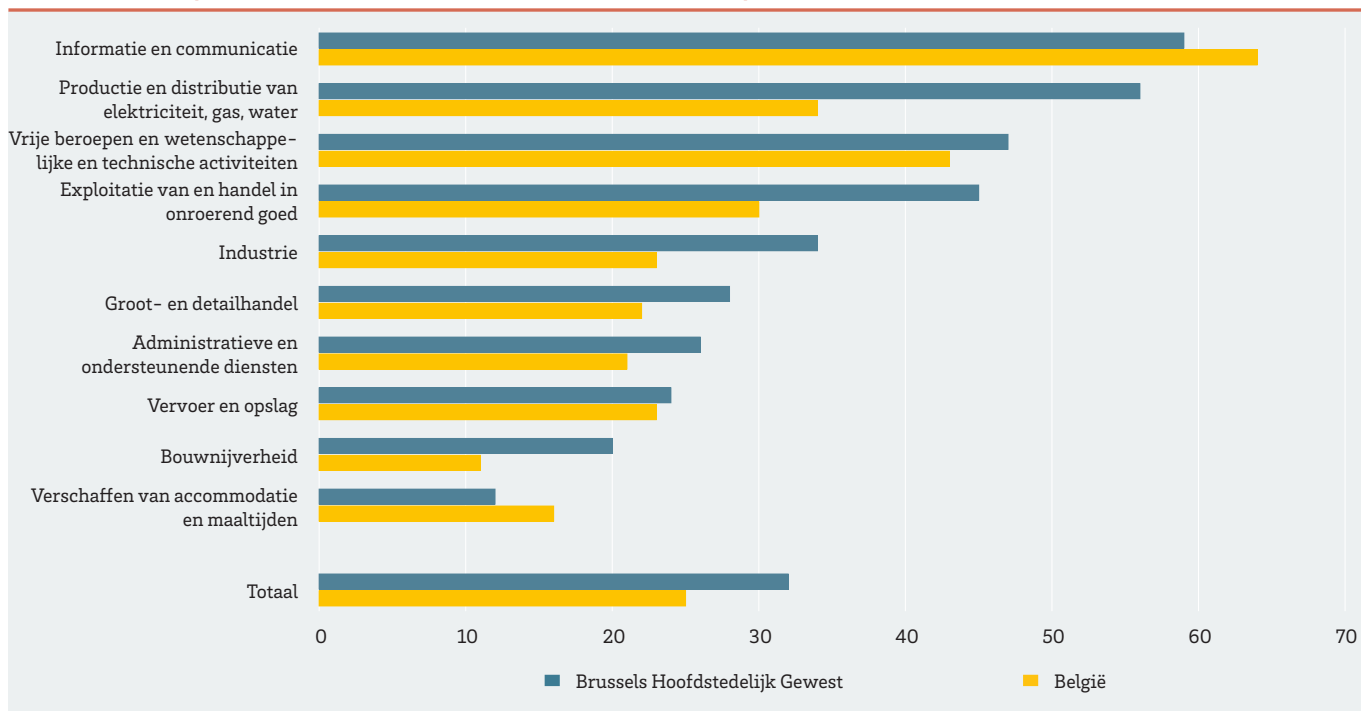
De bedrijfstakken informatie en communicatie evenals productie en distributie van elektriciteit, gas en water zijn tevens de bedrijfstakken die het meest gebruik maken van AI-technologieën. De adoptiegraad voor deze technologieën in

5 AANDEEL ONDERNEMINGEN (MET 10 OF MEER WERKNEMERS) DAT MINSTENS ÉÉN AI-TECHNOLOGIE GEBRUIKT, NAAR GROOTTEKLASSE, 2024 (%)

Bron: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen)

6 AANDEEL ONDERNEMINGEN (MET 10 OF MEER WERKNEMERS) DAT MINSTENS ÉÉN AI-TECHNOLOGIE GEBRUIKT, NAAR BEDRIJFSTAK, BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST EN BELGIË, 2024 (%)

Bron: Statbel (ICT-enquête bij ondernemingen)

deze bedrijfstakken bedraagt in 2024 respectievelijk 59% en 56% (6). Deze vaststelling is bijna dezelfde voor België, waar 64% van de ondernemingen in de informatie- en communicatiesector ten minste één AI-technologie gebruikt. De andere Brusselse bedrijfstakken die deze technologieën gebruiken zijn: vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten (47%) en exploitatie van en handel in onroerend goed (45%). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de rest van België maken de bouwnijverheid evenals de bedrijfstak verschaffen van accommodatie en maaltijden daarentegen minder vaak gebruik van AI-technologieën. Uit de enquête van 2024 blijkt ook dat ongeveer 8 op de 10 Brusselse ondernemingen in deze sectoren nog nooit hebben overwogen om deze technologieën te gebruiken.

Conclusie

In een context waarin de digitale transformatie in de economie en maatschappij steeds sneller gaat, is de ingebruikname van digitale technologieën van fundamenteel belang voor de ontwikkeling en het voortbestaan van ondernemingen.

Deze Focus heeft aangetoond dat bijna 9 van de 10 Brusselse ondernemingen met 10 of meer werknemers ten minste al 4 digitale technologieën gebruiken. Grote ondernemingen onderscheiden zich door groter en meer gediversifieerd gebruik van digitale hulpmiddelen. Kleine en middelgrote ondernemingen in Brussel blijven overigens niet achter: 86% van hen heeft minstens een basisniveau van digitale intensiteit bereikt. Dit betekent dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heel dicht in de buurt komt van de Europese doelstelling om tegen 2030 meer dan 90% van de kmo's op dit niveau te hebben.

De digitale intensiteit varieert ook sterk naargelang de economische activiteiten van de ondernemingen. De bedrijfstakken productie en distributie van elektriciteit, gas en water, evenals informatie en communicatie hebben een veel hogere digitale intensiteit dan verschaffen van accommodatie en maaltijden en vervoer en opslag. De integratie van geavanceerde digitale technologieën, waaronder AI, is veel verder gevorderd in de activiteiten van de eerstgenoemde bedrijfstakken.

Bovendien maken relatief meer Brusselse ondernemingen (67%) gebruik van de cloud, gegevensanalyse of AI in vergelijking met ondernemingen in België (64%) en de Europese Unie van 27 landen (55%). De situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is dan ook bemoedigend. Er is echter nog veel ruimte voor verbetering als we de doelstelling willen halen dat 75% van de ondernemingen tegen 2030 gebruik moet maken van geavanceerde digitale technologieën. Meer bepaald het gebruik van artificiële intelligentie is nog beperkt: slechts een op de drie ondernemingen in Brussel maakt er momenteel gebruik van.

Gelet echter op de snelheid waarmee digitale technologieën zich ontwikkelen, is het voor Brusselse ondernemingen belangrijk om niet achterop te geraken. Inspanningen blijven noodzakelijk om het gebruik van geavanceerde digitale technologieën te veralgemenen in alle Brusselse ondernemingen. In deze context is er voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een sleutelrol weggelegd om Brusselse ondernemingen te helpen een versnelling hoger te schakelen in de digitale transitie van de Brusselse economie. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan kmo's en ondernemingen in bedrijfstakken met een lage digitale intensiteit, zodat het Gewest de Europese doelstellingen voor het *digitale decennium 2030* kan bereiken.

Glossarium

Artificiële intelligentie (AI)

Verwijst naar systemen die technologieën gebruiken zoals:

- › textmining,
- › computervisie,
- › spraakherkenning,
- › natuurlijke taalgeneratie,
- › machinaal leren en diep leren om gegevens te verzamelen en/of te gebruiken om met verschillende mate van autonomie te voorspellen, aan te bevelen of te beslissen wat de beste acties zijn om specifieke doelen te bereiken.

AI-systemen kunnen pure softwareoplossingen zijn of geïntegreerd in apparaten.

Cloud computing

Verwijst naar IT-diensten die via het internet worden gebruikt om toegang te krijgen tot opslag, software, databases, analysetools enzovoort. De diensten moeten de volgende kenmerken hebben:

- › ze worden geleverd door de computerservers van de dienstverleners;
- › ze zijn eenvoudig naar boven of beneden schaalbaar (bv. aantal gebruikers of verandering in opslagcapaciteit);
- › eens geïnstalleerd kunnen ze door de gebruiker 'on demand' worden gebruikt zonder enige menselijke interactie met de leverancier;
- › er moet voor worden betaald, ofwel per gebruiker of volgens de gebruikte capaciteit, of er wordt vooraf voor betaald.

E-commerce

Of online verkoop omvat bestellingen en boekingen door klanten via de website of toepassingen van de onderneming, maar ook via websites of online markttoepassingen (die vele ondernemingen gebruiken om hun producten of diensten te verkopen). Bestellingen per e-mail worden niet beschouwd als online verkoop.

Gegevensanalyse

Verwijst naar het gebruik van technologieën, technieken of softwaretools om gegevens te analyseren met als doel er modellen, trends en kennis uit te halen om conclusies te trekken, voorspellingen te doen en betere beslissingen te nemen teneinde de prestaties te verbeteren (bv. productie verhogen, kosten verlagen). De gegevens kunnen worden gehaald uit de eigen gegevensbronnen van de onderneming of uit externe bronnen (bv. leveranciers, klanten, overheidsinstanties).

Informatie- en communicatietechnologieën (ICT)

Zijn alle technische middelen die worden gebruikt om informatie te verwerken en communicatie te vergemakkelijken, d.w.z. alle computer- en netwerkkaparaatuur en software.

Bibliografie

- EUROPEAN COMMISSION, 2024. *DESI 2024 methodological note*. Commission Staff Working Document. Brussels..
- EUROPEAN COMMISSION, 2024. *Report on the State of the Digital Decade 2024 : Annex – Short Country Report 2024 – Belgium*.
- EUROSTAT, 2023. *Towards Digital Decade targets for Europe*. Eurostat, Statistics Explained, September 2023.
- FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE, 2023. *Digital Decade 2030 Roadmap Belgium, 2023*.
- IIS-WERKGROEP DESI, 2025. *Digitale economie en maatschappij voor de Belgische gewesten - Resultaten DESI2023 en DESI2024*.
- OESO, 2024. *Perspectives de l'économie numérique de l'OCDE (Volume 1) : Cap sur la frontière technologique*. Éditions OCDE, Paris.
- OESO, 2024. *Perspectives de l'économie numérique de l'OCDE (Volume 2) : Renforcer la connectivité, l'innovation et la confiance*. Éditions OCDE, Paris.
- OESO, 2021. *Perspectives de l'économie numérique de l'OCDE (Version abrégée)*. Éditions OCDE, Paris.
- STATBEL, 2023. *Enquête naar het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen 2023*. Statbel.
- STATBEL, 2024. *Enquête naar het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen 2024*. Statbel.

Notes

1. Voor meer informatie over het actieprogramma digitaal decennium 2030, zie de [website van de Europese Commissie](#).
2. Zie *Digital Decade 2030 Roadmap Belgium (2023)*.
3. Zie volgend hoofdstuk.
4. Volgens de Europese definitie zijn kmo's ondernemingen met minder dan 250 werknemers. In het kader van het programma voor het *digitale decennium 2030* worden alleen kmo's met 10 tot 249 werknemers geanalyseerd.
5. In 2023 heeft Eurostat, in samenwerking met de nationale bureaus voor de statistiek van de Europese Unie, de Big Data-indicator vervangen door de indicator voor gegevensanalyse. Data-analyse omvat een breder scala aan technologieën dan alleen Big Data.
6. De enquête van 2023 bevat vragen over cloud computing en gegevensanalyse, terwijl de enquête van 2024 geen vragen over deze technologieën bevat.
7. Enquête 2024 naar het gebruik van ICT en e-commerce bij ondernemingen.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Amynah Gangji, Virginie Maghe, Ariane Wautelet (Innoviris)

VERANTWOORDELIJKE UITGEFFSTER

Astrid Romain – BISA

©2025 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.